

Valnämnden

Tid och plats

Kl. 18:00 – 18:45, tisdagen den 5 mars 2019, Skoklosterrummet, Kommunhuset, Bålsta

Beslutande

Ledamöter

Bertil Brifors (M), Ordförande
Sixten Nylin (S), 1:e vice ordförande
Christer Persson (S)
Ann-Sofi Borg (SD)

Övriga närvarande

Ersättare

Gunilla Alm (L)
Ingrid Andersson (S)

Tjänstemän

Sara Widströmer, kommunsekreterare, Olle Forsmark, nämndsekreterare

Justering

Justerare

Gunilla Alm (L)

Tid och plats

Kl. 12:30, fredagen den 8 mars 2019, kommunsekreterarnas rum, Kommunhuset

Justerade paragrafer

§§ 17-29

Ajournering

-

Underskrifter

Sekreterare

.....
Olle Forsmark

Ordförande

.....
Bertil Brifors (M)

Justerare

.....
Gunilla Alm (L)

Anslag/Bevis	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag		
Organ	Valnämnden		
Sammanträdesdatum	2019-03-05		
Datum för anslags uppsättande	2019-03-09	Datum för anslags nedtagande	2019-03-31
Förvaringsplats för protokollet	Kommunstyrelsens kansli, Håbo kommun		

Underskrift

.....
Olle Forsmark

Innehållsförteckning

§ 17	Dnr 62740	
	Mötets öppnande - upprop, val av justerare, fastställande av dagordning	4
§ 18	Dnr 2019/00051	
	EU-val 2019: Uthämtning av kommunexterna förtidsröster	5
§ 19	Dnr 2019/00055	
	EU-val 2019: Ambulerande röstmottagare.....	6
§ 20	Dnr 2019/00056	
	EU-val 2019: Bemanning förtidsröstning	8
§ 21	Dnr 2019/00054	
	EU-val 2019: Bemanning valdag	10
§ 22	Dnr 84356	
	Information: Utbildning av röstmottagare.....	13
§ 23	Dnr 2019/00061	
	Förtidsröstning, omval Falu kommun	14
§ 24	Dnr 2019/00069	
	EU-val 2019: Riktlinjer och anvisningar för röstmottagning.....	15
§ 25	Dnr 2019/00057	
	EU-valet 2019: Vallokaler.....	16
§ 26	Dnr 2019/00052	
	EU-valet 2019: Öppettider förtidsröstning.....	17
§ 27	Dnr 2018/00961	
	Motion: Kommunal folkomröstning om Vidablick.....	19
§ 28	Dnr 62739	
	Övriga frågor	21
§ 29	Dnr 2019/00102	
	EXTRA ÄRENDE EU-val 2019: Ordning för valsedelarnas placering i valsedelställ	22

Valnämnden

§ 17

Dnr 62740

Mötets öppnande - upprop, val av justerare, fastställande av dagordning

Valnämndens beslut

1. Valnämnden utser Gunilla Alm (L) till justerare av dagens protokoll.
2. Valnämnden fastställer föreliggande dagordning med extraärende om ordningen för valsedelarnas placering i valsedelställ.

Sammanfattning

Valnämnden låter kontrollera närvaron, utser justerare att jämte ordförande justera protokollet samt fastställer dagordningen för dagens sammanträde.

Beslutet skickas till:

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 18

Dnr 2019/00051

EU-val 2019: Uthämtning av kommunexterna förtidsröster

Valnämndens beslut

1. Valnämnden beslutar att följande personer var för sig får lämna samt kvittera ut förtidsröster i enlighet med Valmyndighetens avtal med PostNord under förtidsröstningsperioden 2019.

- Sara Widströmer
- Clara Thorgren
- Ellinor Tegnér
- Maud Thorsell

2. Valnämnden uppdrar till ordförande eller vice ordförande att underteckna fullmakt för avhämtning och avlämning av förtidsröster under förtidsröstningsperioden 2019.

Sammanfattning

Valmyndigheten och PostNord har slutit ett avtal om distribution av kommunexterna förtidsröster (förtidsröster som skickas av valnämnden till annan kommun). För att få hämta ut sådana röster krävs ett protokoll från valnämnden, där det framgår vem eller vilka som får kvittera dessa försändelser.

Kommunstyrelsens kansli, som också utgör valkansli, bedömer att det är lämpligt att kansliets tjänstemän får behörighet att lämna och hämta ut sådana förtidsröster. Likaså bedöms det lämpligt att flera personer har rätt att göra detta, i syfte att minska sårbarheten när det gäller personalbemanning. Därför föreslår förvaltningen att fyra av tjänstemännen vid kansliet ska få denna behörighet; Sara Widströmer, Clara Thorgren, Ellinor Tegnér och Maud Thorsell.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsens kansli

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 19

Dnr 2019/00055

EU-val 2019: Ambulerande röstmottagare

Valnämndens beslut

1. Valnämnden beslutar att ambulerande röstmottagning ska erbjudas på vardagar efter tidsbokning samt vid behov på valdagen.

2. Valnämnden beslutar att förordna följande personer som ambulerande röstmottagare:

- Olle Forsmark
- Clara Thorgren
- Ellinor Tegnér
- Sara Widströmer

3. Valnämnden uppdrar till nämndens ordförande och vice ordförande att underteckna handling som visar på förordnandet efter genomgången utbildning.

Sammanfattning

Kommunen är skyldig att tillsätta ambulerande röstmottagare, vilka ersätter tidigare års kommunala bud. Det är dock kommunen som beslutar om i vilken omfattning ambulerande röstmottagare ska erbjudas. De ambulerande röstmottagarna ska ta emot väljares röst på samma sätt som i en röstningslokal och för också väljarförteckning. De ambulerande röstmottagarna ska ta emot röster, under förtidsröstningsperioden, från personer som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte kan ta sig till ett röstmottagningsställe.

Vid valet 2018 erbjöds ambulerande röstmottagning på vardagar efter tidsbokning, samt efter tidsbokning på valdagen. Förvaltningen bedömer att detta var tillräckligt då och föreslår att detta även ska erbjudas i samma utsträckning vid EU-valet 2019. Vidare bedömer förvaltningen att det är lämpligast att förordna kommunala tjänstemän som ambulerande röstmottagare. Detta för att skapa en så enkel hantering av frågan som möjligt (dessa tjänstemän finns på plats i kommunhuset under hela förtidsröstningsperioden). Förvaltningen föreslår därför att följande fyra medarbetare vid kommunstyrelsens kansli ska förordnas som ambulerande röstmottagare: Olle Forsmark, Clara Thorgren, Ellinor Tegnér och Sara Widströmer.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Beslutet skickas till:
Förordnade

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 20

Dnr 2019/00056

EU-val 2019: Bemanning förtidsröstning

Valnämndens beslut

1. Valnämnden förordnar följande personer till röstmottagare vid förtidsröstningen vid EU-valet 2019:

- Irene Lundbäck
- Birgitta Naeslund
- Håkan Jonsson
- Ann-Marie Alskog
- Christin Jonsson
- Hans Hall
- Kauko Timonen
- Inkeri Timonen
- Raisa Holm
- Alexandra Solvin

2. Förordnandet gäller under förutsättning att personerna genomför erforderlig utbildning.

Sammanfattning

Inför EU-valet behöver ett antal röstmottagare förordnas för att hantera förtidsröstningen under valperioden. Vid valet 2018 utsågs totalt sju röstmottagare, varav fem arbetade under tiden före valet och två tillkom på valhelgen då några av de ordinarie röstmottagarna istället arbetade i distrikten. Inför EU-valet föreslås i princip samma öppettider (separat ärende) för förtidsröstningen som användes vid riksdagsvalet 2018. Om dessa beslutas behöver minst lika många röstmottagare förordnas som 2018.

Förvaltningen bedömer att valnämndens beslut att flytta röstningslokal från kommunhuset till landstingshuset gör att kansliets möjligheter att snabbt rycka in vid förtidsröstningen minskar. Dessutom medför de nya reglerna om att valsedlar ska placeras skyddat från övriga väljare ett större krav på röstmottagarna. Detta sammantaget gör att förvaltningen bedömer att bemanningen vid förtidsröstningen behöver utökas något. 2018 arbetade röstmottagarna två eller tre tillsammans. Förvaltningen föreslår att de nu ska arbeta tre tillsammans hela tiden. Vidare föreslår förvaltningen att ett något större antal röstmottagare förordnas så att dessa kan rotera på passen samt få in en ledig dag emellanåt under perioden. Liksom 2018 behöver också några extra röstmottagare förordnas för själva valhelgen då några av de föreslagna röstmottagarna övergår till distrikten på valdagen.

Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att ovanstående personer förordnas.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

Beslutet skickas till:

Förordnade

Kansli

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 21

Dnr 2019/00054

EU-val 2019: Bemanning valdag

Valnämndens beslut

1. Valnämnden förordnar nedanstående personer till röstmottagare för valdagsröstning vid EU-valet 2019.
2. Förordnandet gäller under förutsättning att röstmottagarna genomgår erforderlig utbildning.
3. Valnämnden uppdrar till nämndens ordförande att, efter samråd med nämndens vice ordförande, godkänna ersättare för dessa förordnade röstmottagare vid behov.
4. Valnämnden uppdrar till förvaltningen att ta fram en reservlista över röstmottagare inför EU-valet och ger ordförande i uppdrag att förordna dessa röstmottagare i reserv.

Sammanfattning

Följande personer förordnas som röstmottagare:

Valdistrikt Mansängen med vallokal Gröna Dalenskolan

Håkan Hansson (ordf.)
Lena Sköldberg (vice ordf.)
Marianne Holm-Linden
Göran Swanström
Monica Happe Linde
Linus Sarri
Mira Bärudde
Linda Åkerblom

Valdistrikt Skörby med vallokal i Fridegårdsgymnasiet

Fredrik Ygberg (ordf.)
Sonja Nager (vice ordf.)
Alexander Hellberg
Lilian Axéen
Samuel Larsson Kock
Peder Niklasson
Gabriel Tidestav
Camilla Gustavsson

Valdistrikt Eneby med vallokal i Futurum (matsalen nedre Futurum)

Ann-Marie Alskog (ordf.)
Susanne Norén (vice ordf.)
Lennart Forsberg
Lena Eklund Gabrielsson
Lars-Erik Frenth
Gunnel Frenth
Christel Hummelstedt
Therese Hermansson

Valdistrikt Råby med vallokal i Futurum (caféet nedre Futurum)

Ursula Edfast (ordf.)
Kerstin Adestedt (vice ordf.)
Kauko Timonen
Paulina Alexandrou
Peter Björnerfors
Karin Bärudde
Viktoria Hummelstedt
Peter Bergström

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valdistrikt Fånäs med vallokal i kommunhuset

Irene Lundbäck (ordf.)
Birgitta Naeslund (vice ordf.)
Solweij Lundkvist
Birgit Bodman
Madeleine Helander
Viveka Alexander
Rolf Andersson
Emelie Gartmon

Valdistrikt Åsenområdet med vallokal i Gransätterskolan

Karin Czaszar (ordf.)
Mette Sandh (vice ordf.)
Ewert Lindström
Inger Fosselius
Matilda Malm
Rune Westerlund
Ewa Hellström
Sandra Kulenius

Valdistrikt Övergran med vallokal i Övergransgården

Anders Gabrielsson (ordf.)
Hans Svenning (vice ordf.)
Anneli Algesson Rask
Johan Ferarro
Monica Merta
Per-Johan Pettersson
Johanna Ardanius
Stefan Ulander

Valdistrikt Västerängen med vallokal i Västerängsskolan

Per Lindberg (ordf.)
Maud Byström (vice ordf.)
Linnea Hagelin
Kent Magnusson
Elisabeth Andersson
Birgitta Widén
Beatrice Lundegård
Rasmus Henriksson

Valdistrikt Ekillaområdet med vallokal i Gransätterskolan

Kristina Öhlund (ordf.)
Yvonne Lindström (vice ordf.)
Andreas Chaba
Calle Lundmark
Margareta Söder
Ann-Charlotte Henriksson
Jessica Odenfelt
Hasim Tekin

Valdistrikt Skokloster med vallokal i Slottsskolan

AnnaKarin Andersson (ordf.)
Mats Lindberg (vice ordf.)
Ann Gavelin
Carl-Magnus Ählström
Seidi Lönnqvist
Anna Fernberg Johannesson
Henrik Stridell
Maria Agostino

Beslutet skickas till:
Förordnade

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 22

Dnr 84356

Information: Utbildning av röstmottagare

Valnämndens beslut

1. Valnämnden noterar informationen.

Sammanfattning

Sara Widströmer informerar om:

- Enligt beslut vid nämnden i januari: utbildning i första hand på webb, 2018 års röstmottagare anses utbildade
- Två ytterligare utbildningstillfällen: 24 april kl. 18.00 (valdagsröstning), 25 april kl. 14.00 (förtidsröstning)

Beslutet skickas till:

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 23

Dnr 2019/00061

Förtidsröstning, omval Falu kommun

Valnämndens beslut

1. Valnämnden noterar redovisningen av delegationsbeslut.

Sammanfattning

Beslut fattade på delegation ska snarast anmälas till nämnd. Valnämnden har delegerat till ordförande att fatta beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Dessa beslut ska redovisas till valnämnden.

Följande delegationsbeslut redovisas:

KS 2019/00061, nr 88819 – Genomförande av förtidsröstning vid omval till kommunfullmäktige i Falu kommun.

Beslutet skickas till:

Valmyndigheten

Hemsida

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 24

Dnr 2019/00069

EU-val 2019: Riktlinjer och anvisningar för röstmottagning

Valnämndens beslut

1. Valnämnden antar Riktlinjer för röstmottagning med Gunilla Alms (L) ändringsyrkande gällande felaktiga datum, att gälla för EU-valet 2019.
2. Valnämnden uppdrar till förvaltningen att ta fram detaljerade anvisningar för arbetet med EU-valet som komplement till riktlinjerna.

Sammanfattning

Valmyndigheten tar fram handledningar och anvisningar för arbetet med valet. Valnämnden är dock ansvarig för att ge riktlinjer i de mer lokalt specifika frågorna som rör valet. Förvaltningen har därför arbetat fram ett förslag till övergripande anvisningar som valnämnden föreslås anta. Dessa reglerar främst ansvarsförhållanden mellan olika aktörer, men ger också instruktioner i vissa frågor.

För att konkretisera riktlinjerna föreslås valnämnden ge förvaltningen i uppdrag att ta fram mer detaljerade anvisningar kring de praktiska delar som gäller i Håbo kommun som komplement till riktlinjerna.

Förslag till beslut på sammanträdet

Gunilla Alm (L) föreslår att felaktiga datum på sid sex i riktlinjerna ändras.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om nämnden beslutar i enlighet med detta ändringsförslag och finner att så är fallet.

Beslutet skickas till:

Kansliet
Röstmottagare

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 25

Dnr 2019/00057

EU-valet 2019: Vallokaler

Valnämndens beslut

1. Valnämnden beslutar att nedanstående vallokaler ska användas på valdagen den 26 maj 2019.

Sammanfattning

Inför 2018 års val fastställdes vallokalerna i Håbo kommun. Vallokalerna besiktigades under våren 2018. De vallokaler som användes under valet 2018 föreslås också att användas under EU-valet 2019. Följande vallokaler beslutas:

Distrikt:

Mansängen
Skörby
Eneby
Råby
Fånäs
Västerängen
Åsenområdet
Ekillaområdet
Övergran
Skokloster

Vallokal:

Gröna Dalenskolan
Fridegårdsgymnasiet
Futurum
Futurum
Kommunhuset
Västerängsskolan
Gransäterskolan
Gransäterskolan
Övergransgården
Slottsskolan

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsens kansli

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 26

Dnr 2019/00052

EU-valet 2019: Öppettider förtidsröstning**Valnämndens beslut**

1. Valnämnden fastställer öppettider för förtidsröstningen i EU-valet 2019 enligt nedan.

Sammanfattning

Följande öppettider för förtidsröstningen i EU-valet 2019 beslutas:

Förtidsröstning Landstingshuset, bottenplan

	Vecka 19	Vecka 20	Vecka 21
Måndag		13/5 kl. 8-17	20/5 kl. 10-19
Tisdag		14/5 kl. 10-19	21/5 kl. 10-19
Onsdag	8/5 kl. 10-17	15/5 kl. 8-17	22/5 kl. 10-19
Torsdag	9/5 kl. 10-17	16/5 kl. 10-19	23/5 kl. 10-19
Fredag	10/5 kl. 10-17	17/5 kl. 8-17	24/5 kl. 10-19
Lördag	11/5 kl. 10-15	18/5 kl. 10-15	25/5 kl. 10-15
Söndag	12/5 kl. 10-15	19/5 kl. 10-15	26/5 kl. 8-21

Förtidsröstning Slottsskolan

Onsdag	15/5 kl. 18-20
Torsdag	16/5 kl. 18-20

Förtidsröstning Pomona

Söndag	19/5 kl. 14-15.30
---------------	-------------------

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsens kansli
Säkerhetssamordnare, för kännedom

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 27

Dnr 2018/00961

Motion: Kommunal folkomröstning om Vidablick

Valnämndens beslut

1. Valnämnden avger yttrande i rubricerat ärende enligt nedan.

Sammanfattning

I en motion från Michael Rubbestad (SD) yrkas att folkomröstning ska anordnas i fråga om byggnationen av Vidablick. Denna byggnad ingår i det omvandlingsprojekt av Bålsta Centrum som bland annat kommer att innebära nybyggnation av ca 240 lägenheter. Detaljplanearbetet är för närvarande inne i granskningsfasen.

Motionen, som remitterades till Valnämnden genom delegationsbeslut 2019-01-09, innehåller fyra yrkanden där huvudpunkten är att en folkomröstning om Vidablick ska hållas och att det pågående projektet med planerad byggnation av Vidablick fryses tills en folkomröstning hållits. Det föreslås att folkomröstningen ska äga rum i samband med EU-valet 2019 alternativt i samband med de allmänna valen 2022. Utöver detta finns också i motionen ett yrkande om att valnämnden ska bereda "...förslag till fullmäktige på andra lokala frågor som kan vara lämpligt att folkomrösta om vid samma tillfälle som omröstningen rörande Vidablick..."

Valnämnden har i detta yttrande att svara utifrån sitt ansvarsområde (se reglemente

<https://www.habo.se/download/18.3890c5f3167c5770121ceac/1545395517655/Reglemente%20VN.pdf>). Detta innebär att frågor om t ex detaljplaneprocessen eller vilka andra lokala frågor som kan vara lämpligt att folkomrösta om, inte kommer att beröras.

Hur en kommunal folkomröstning ska genomföras regleras i lag (1994:692) om kommunala folkomröstningar. I lagens andra paragraf räknas det upp vad fullmäktige ska besluta om i samband med att man beslutar om att hålla en folkomröstning nämligen:

1. Dag för omröstningen 2. Omröstningsdistrikt och omröstningslokaler 3. Den fråga och de svarsalternativ som ska ställas till de röstberättigade 4. Röstsedlarnas antal, innehåll och utseende 5. Huruvida röstning kan ske på annat sätt än genom personlig inställelse i omröstningslokalen, samt 6. När röstsammanräkningen senast ska vara avslutad.

Dessa beslut fattas med enkel majoritet. Dagen för folkomröstningen ska beslutas efter samråd med den centrala valmyndigheten. Samrådet ska ske senast tre månader före omröstningsdagen. Att hålla en folkomröstning i samband med EU-valet 2019 är alltså inte möjligt eftersom samrådet med den centrala valmyndigheten skulle skett senast den 26 februari. En

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

folkomröstning i samband med de allmänna valen 2022 möter naturligtvis inga hinder.

Utöver tidsaspekten finns det också en kostnadsaspekt. Generellt gäller att kostnaden för att hålla en folkomröstning i samband med val är betydligt lägre än om folkomröstningen hålls mellan två val. Detta eftersom hela valorganisationen redan finns på plats. Enligt vad andra jämförbara kommuner beräknat kan kostnaden tänkas uppgå till ca 500 000 kronor för en folkomröstning som hålls mellan två val. Hålls omröstningen i stället i samband med val uppskattas kostnaden till ca 100 000 kronor.

En kommunal folkomröstning är endast rådgivande. Det är upp till fullmäktige att efter omröstningen bestämma åtgärder och prioriteringar.

Förslag till beslut på sammanträdet

Christer Persson (S) yrkar att tredje stycket under sammanfattningen formuleras om så att det blir tydligare.

Beslutsgång

Ordförande frågar nämnden om den kan besluta i enlighet med förvaltningens förslag till beslut med Christer Perssons (S) ändringsyrkande och finner att så är fallet.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 28

Dnr 62739

Övriga frågor

Valnämndens beslut

1. Valnämnden uppdrar till förvaltningen att beställa nödvändigt material inför valet.

Sammanfattning

Sara Widströmer informerar om behovet att beställa kontorsmaterial, skärmar och mat

---

Beslutet skickas till:

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

§ 29

Dnr 2019/00102

EXTRA ÄRENDE EU-val 2019: Ordning för valsedlarnas placering i valsedelställ

Valnämndens beslut

1. Valnämnden beslutar att valsedlarna ska placeras i alfabetisk ordning utifrån partinamnet på valsedeln i valsedelsställ och att blanka valsedlar presenteras sist. Nämnden uppdrar till förvaltningen att lämna tydliga anvisningar till röstmottagarna för hur detta ska genomföras.
2. Valnämnden uppdrar till valnämndens ordförande att efter samråd med valnämndens vice ordförande att besluta om ordning vid eventuell tvist om sedlarnas placering.
3. Valnämnden beslutar att valsedlarna ska placeras bakom skärmar i enlighet med nedan bild eller på liknande sätt, utifrån respektive vallokals/röstningslokals förutsättningar. Nämnden uppdrar till förvaltningen att lämna tydliga anvisningar till röstmottagarna för hur detta ska genomföras.

Sammanfattning

Vid val till Europaparlamentet gäller följande:

- Partier ska ha begärt att de önskar få sina valsedlar för val till Europaparlamentet utlagda i alla lokaler där man kan rösta. Detta gäller endast de partier som fått mer än 1 % av rösterna i hela landet i något av de två senaste Europaparlamentsvalen, enligt 8 kap. 2 §, p.3 vallagen (2005:837).
- Eftersom hela landet utgör en enda valkrets ställer partierna i normalfallet upp med en kandidatlista vilken motsvarar en namnvalsedel som ska läggas ut. Om något parti skulle ha fler än en lista vid ett Europaparlamentsval är det istället partivalsedlar som trycks för det partiet och som då ska läggas ut. Valmyndigheten ska i så fall meddela detta till kommunerna.
- Följande partier har begärt utläggning: Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna, Feministiskt Initiativ, Piratpartiet.

Det är viktigt att alla valsedlar placeras på ett likvärdigt ordnat och överskådligt sätt. Dock reglerar inte vallagen hur valsedlarna ska ordnas utan varje kommuns valnämnd ska själv fatta beslut om hur valsedlarna ska

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Valnämnden

presenteras för väljarna. Vanligt är att valsedlarna placeras i alfabetisk ordning utifrån det partinamn som står på valsedeln, vilket gör det lätt för väljarna att hitta valsedlarna de söker samtidigt som alla partiets valsedlar presenteras på ett likvärdigt sätt. Förvaltningen föreslår att valnämnden beslutar om en sådan placering. För att uppnå så stor harmonisering som möjligt vad gäller placeringen av valsedlar i de olika distrikten bör detaljerade instruktioner komma från förvaltningen avseende hur detta ska genomföras.

För det fall det uppstår frågor eller tvist om valsedlarnas placering föreslås valnämndens ordförande i samråd med vice ordförande besluta om hur detta ska hanteras.

Avslutningsvis föreslås nämnden besluta om hur avskärmningen av valsedlarna ska gå till. Från och med detta val ska valsedlar placeras så att väljaren kan ta valsedlar avskärmat från övriga väljare. Detta för att bevara valhemligheten. Förvaltningen har tagit fram ett förslag på avskärmning som innebär att själva bordet där valsedlarna förvaras, snarare än det specifika valsedelsstället, skärmas av. Detta skapar en flexibilitet inför kommande val, då man inte är bunden vid en specifik sorts valsedelsställ. Man kan också, vid ett val med fler valsedlar än EU-valet, ha flera valsedelsställ på bordet bakom avskärmningen. Avskärmningen föreslås därför hanteras med större utställningsskärmar i papp. Dessa kan placeras på olika sätt beroende på lokalernas förutsättningar.

Beslutet skickas till:

Röstmottagare

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING